

كىلىپى

ملى بايرام

۱۰ تومز، اوتچى يىل

هَفْتَه مُصَاحَبَه سَئِي

صوك اون سەئەك ادبىيە دائر

بر خلاصه

اسكى دوردن يىلى دورە

بوغاچى ساحلارنىڭ اطرافىدا كىسە كىسە آچەلر سېرەك صوكى كېڭ سىز سوز غالىملەر سىلار كېرەش بولەك غالىملەردن بىغە قوجامان يالپورارد؛ صدر اعظم وقاضىمىكەر يالپور... زمان احتاجدن آغزىلە آيدن آيە ايرادلارنى بونە بونە بولول كابلرى غالىملەرى قىرلىشىرىش، دىگىز رولوتىدن دىيىلە كىچە كوندوز تللىرىنى يالاپ يالاپ بو قانلى كىستەنى بىنازى چوگەكتەشدر. بر وقتلر هېيىل دېر وقار مسافىر حلقەلرى اورىستە غاغلان سىز سىلرلە دولو دېواخانلر شېبىدې پوشالوب صوصىش؛ خلاقى قەھقەزىلە قايناپان آت قات اولدار دورغون صولر كى مېرانيىسى اېچىندە كوف قوقوسە پورونوب چورومش؛ بايجەي طافلانلر صارماشىقۇر بومش، آرسلان آغزلىك دولدور دېنى يارلىتىل مىر مىر حوضلىر بوسولر قايلامش؛ هر كوشەيس سىزلىك بىرقاچكى سېنىش، هر قووغە صىبىت بىركىچە قوشى كى تونەشدر. بازولرلىك چوشغون قونلارنى برىزلىلە ايتشوب كولهشەرك يەن او دونكى لوند خدەمە حوشە بولكىندى شېمىدە سلامفەدە و كسوروكلى برحرم آعاسىلە كوتوروم بولالا؛ ايجىن ايجىن يانوب طلوتوشدقلىرى عرق حىرلىرى برىزلىلە شوپشەرك باسدېران اونارنى خلاقى قانلەزىند بولكون حىردە قارت بوزلو بر چركس دايىلە قودو آلى بر قانلە قالشدر. يالپىك كوشەلرى دولدوران اوخنىكار ادالى، طلفان، برعظمت اسكى صاحبلرى بىزەشېبىدى قەھە اوچاغە بىلە ياقىشمايان سايس طورلى، قاوروق، كوسترىشېش بر بكى وارد. اويلە بر لك كىندىكە مىلكە سوقولان فركىك قارشىيىندە منع اتمىكە فوتىش، قايلوب اونغە آرزوسىز شاشتېن دورور؛ سوزى كېچىز، امىرى دىكەتېز، حىسايلرى قارىشىق، آدملىرى اوپوشقۇر سىزىد لىت آلتاز، سوزىدن

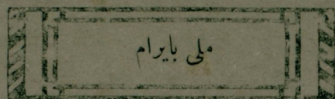
غىرب مەدنىيەت كىلىپى و فنى اثرلاردىن، صنایعەدن، نفیس آبدەلەردىن استفادە اېچون اوروپانىك كى مەھم سىركىلەرنە فوج فوج كىچىلر كوندىلدى. خلاقى، وطنىك ماشىنە، تارىخىك شانلى صحىفەلەرنە بولوك بر جاپولت كوستردى. ماضىدىن آلتەنچى تىرىيوى و وطنپوروانە فېضلرە استىقالى تامىن اتمىك مىمكىن اولاجىتە قناعت حاصل اولدى. مىلى تارىخ، مىلى جريان، مىلى حىسلر كىندىكە رغبت و قوت بولمايە باشلادى.

تورلك جريانى پوتون قىلەردە كوكاشىدى. تورك، حقيق موجودىنى آكلادى؛ مىلىت قوتى هر دولو قوتورك فوئەدە قندىس ايدىلدى. تورك كىچىلىك غىنائىلىك كى سالم و كى زندە عنصرلرى نەدن عبارت بولۇندىنى آكلادى. ادبىيات، صنمت علم، ھې بو اساسلى دستورلەر نظراً توجىە ايدىلدى. اون سەئەك تېجىرەلر، منور دھىلەردە بو حقيقىتلىك تىرىشە خدمت ايدى.

توركانىك ترقىسى، تورك مىلتىك عرقانى اېچون علم و معرفت اربابى عىن دستورلەر نظراً چالپىشمايى اساس اتخا ايتىدىلر. مىلت ۱۰ تومزدن اعتباراً حقيقى حرىتى، عرفاناً ترقىسە، مىلى موجودىنىك ادەبىيەتە حىرايتىدى. اون سەئەظرفەدە دوجار اولدىنى فلاكتىرى دونق فېضىلە، فكىرى عرفانلە نالافى اتمىك عىزىلە چالپىشمايە قوبولدى. قىلحقە، آوروپا زىمەسى اېچىندە ياشامق، غىمائىلى وطنى لايىق اولدىنى علوى موقعە طولوقى اېچون بو مساعىلە زوم واردى؛ بو بو غىرتەردە كوستردى كە، مشروطىت توركىدە كى فېضلى، كى سالم، كى قوتورناچى بر سلامت چادەسىدى.

بولكون مشروطىتىزىك، حرىت بايرامىزىك اوتچى يىلى سوكلى خاقانلەر برابر ادراك ايدىرك، بومقدىس قوتك وطنلىرى بىكى برچانە مظهر اعشى، غىنائىلىق ئامىنى شانلى ماضىمىزلە متاسب برسورندە اعلا ايمىنى كال خاوص ايلە تېقى ايلرز.

بىكى مېھمورە

۱۰ تومزى بايرامىك اوتچى يىلى ادراك ايدىيوروز. ۱۰ تومز، مىلت اېچون بىكى برخلاص و ترقى دورىنىك مىدايىدر. بوسىمىدن، اون سەئەظرفەدە، غىمائىلى مىلتىك حرىتە واستىقلانە صاحب بولۇندىنى مدىجە، وطنىك سعادت و سلامتى اېچون نەكى بىجادەلەردە بولۇندىنى تدقيق اتمىك فائىدەدن خالى دىكلەر. اون سەئە اول، مىلت حقوقە صاحب اولدىنى زمان، سەئەلردن برى سورەن ايم براسىداد آلتىندە موجودىنى تېلىكەدە كورمىشى. بو تېلىكەدن قودتولوش پوتون مىلت قېلىندە واسع اماللىر، پارلاق آرزولر اوياندېرىدى. بولامىلك فوئەدن قىلەكەنى مىلت بولوك بر بىجادەدە بولغانسەلە زوم كوستردى. بالخاصە توركار بوجامەدە قانلرلىك صوك داملەسە قدر چالپىشدىلر. وطنىزىك ضعف و استىداد آلتىندە قانلىسندن مستفېد اولانلار كى دىسپەلەرنە قارشى داخلى قارىشىقللرى باسدېرمايە، خارىى تىجاولرلەر قارشى كوكس كرمىكە عىزىم ايتىدىلر، بو عىزىملرنى قىلەلەدە كوستردىلر. اون سەئەظرفەدە وطن بىك غىچىع فلاكتىرە آوغرادى. توركىستان كوزل پارچەلرى، قوجە روم ايلى، دشمن اللارنىە كېدى. بولام شىاعەتەداوبىسى ايلە مشغول اولاجىمىز بر صەردە، حىرب مېھموى باش كوستردى. اوزمان توركانىك تامىقى، مېھموا سلام و تورك غالىملىك موجودى موضوع بحث اولدى. دولتوز استىقلاننى حىفاظتە، موجودىنى اداىە اېچون چىان حرىتە كىرمك مېجورېندە بولۇندى. چاناق قلە، جىهان حىربىك هم نىجەمى، مېھمە جريانى اوزرىنە بولوك بر تائىر اجرا ايتىدى. تورك اسلام قهرمانانى بو شانلى مدافەدە مىلتىك عىسكىرى موجودىنى، ارش فدا كارلنى كوستردى. بالقان حرىتەدە اردومىزىك دوجار اولدىنى فلاكتىر پارلاق و شانلى برسورندە تعمير ايدىلدى. مەما فەلە اون سەئەظرفەدە بو آغىر و قانلى تېجىرەلەر بار بىرلىك غرقانى بولكىستەدە چالپىلدى.